

E-mail : info@eilandraad.nl
Website www.eilandraad.nl

Eilandraad Marken

Secretariaat
N. Huurman-Zeeman
De Pieterlanden 2
1156 DN Marken
0299-601273

bankrekening NL14 RABO 0310759188
t.n.v. penningmeester Eilandraad

Algemeen Nut Beogende Instelling ANBI

Gemeente Waterland
T.a.v. College van B&W, griffier en alle fractievoorzitters
Postbus 1000
1140 BA Monnickendam

14 augustus 2015

Betreft: **Vaststelling Kader ruimtelijke kwaliteit dijkversterking Marken**

Geachte collegeleden, griffier en fractievoorzitters,

In het kader van de dijkversterking Marken zijn wij als Eilandraad nauw betrokken bij het ontwerpproces van Rijkswaterstaat. De komende periode wordt het beoordelingskader nader uitgewerkt op basis waarvan de eind 2014 vastgestelde ontwerpvarianten worden beoordeeld. Het beoordelingskader betreft de thema's Waterveiligheid, Ruimtegebruik, Natuur, Bodem & Water, Uitvoerbaarheid, Beheer & Onderhoud, Kosten, Draagvlak, Maatschappelijke Meerwaarde en Ruimtelijke Kwaliteit.

Gemeente Waterland is leidend binnen het thema Ruimtelijke Kwaliteit en daarom wordt binnenkort het Kader ruimtelijke kwaliteit dijkversterking Marken aan u voorgelegd. Dit rapport van 13 juli 2015 is in opdracht van Rijkswaterstaat opgesteld door Bosch Slabbers Landschapsarchitecten en is reeds met de Eilandraad besproken. Vanuit het uitgangspunt "safety first, quality too" wordt het ook door de Eilandraad onderschreven. Dus allereerst een goede dijk om de wettelijk vastgestelde waterveiligheid te realiseren en vervolgens kijken of de dijk ook aansluit bij de ruimtelijke en cultuurhistorische waarden van Marken c.q. waarde kan toevoegen. Vanuit het Bestemmingsplan Marken 2013 is dat laatste overigens ook een verplichting. Het gaat immers om de bestemming Water – Waterstaat en daarover staat het volgende in het Bestemmingsplan met betrekking tot de toetsingscriteria:

De omgevingsvergunning wordt uitsluitend verleend, mits geen onevenredig afbreuk wordt gedaan aan de functie als primaire waterkering, alsmede de landschappelijke en cultuurhistorische waarden van de waterkering en cultuurhistorische waarden van het beschermd dorpsgezicht.

Belangrijkste reden waarom wij u nu actief benaderen is onze zorg over het proces. Indien u genoemd rapport formeel vaststelt, en daarmee meer gedetailleerd invulling geeft aan bovengenoemde toetsingscriteria uit het Bestemmingsplan, bestaat het risico dat hiermee het nog niet nader uitgewerkte technisch uitgangspuntenkader, en het daaruit voortvloeiende technisch ontwerp, op voorhand wordt beperkt. In hoofdstuk 5 "Safety first, ruimtelijke criteria dijkontwerp" van het rapport Bosch Slabbers worden namelijk randvoorwaarden gesteld aan de vorm en afmetingen van het dijklichaam, terwijl technisch dus nog niet helder is wat er nodig is om de waterveiligheid ("safety first") te borgen.

Blad 1/3

Verzoek:

Wij verzoeken u daarom het rapport nog niet formeel vast te stellen, maar slechts informatief te behandelen. Daarmee kan Rijkswaterstaat nu wel al bepalen of zij in de goede richting opereert waar het gaat om het thema Ruimtelijk Kwaliteit. Vaststelling zal in onze ogen gelijktijdig met, en binnen de context van, alle andere thema's van het beoordelingskader en het technisch uitgangspuntenkader plaats moeten vinden.

Belangrijkste randvoorwaarden Eilandraad dijkversterking Marken:

Tevens willen wij van de gelegenheid gebruik maken om de belangrijkste randvoorwaarden van de Eilandraad aangaande de dijkversterking onder uw aandacht te brengen.

Geen uitstel van start uitvoering meer toestaan ten gevolge van steeds weer nieuwe ontwikkelingen zoals de nu lopende pilot technische randvoorwaarden met daarin nieuwe veiligheidsnormen en nieuwe parameters gerelateerd aan het onderzoek Dijken op Veen. Maar ook niet ten gevolge van afstemming met de dijkversterking Hoorn – Amsterdam waar wordt gesproken over extra pompen in de Afsluitdijk en de Houtribdijk. De situatie op Marken is wezenlijk anders vanwege de veel lagere ontwerphoogte en de zettingsproblematiek. Daarom dus blijven sturen op een besluit van de Minister in april 2016 en start uitvoering in 2018. Wij zijn immers al vanaf 2006 bezig met overleggen terwijl de dijk al die tijd ruimschoots niet voldoet aan de gestelde eisen.

Tussentijdse veiligheid blijven borgen in de periode tot afronding van de daadwerkelijke dijkversterking. Reeds uitgevoerde kleine herstelmaatregelen en het opstellen van een calamiteitenplan voor specifiek Marken ontslaat Rijkswaterstaat daarbij niet van haar aansprakelijkheid richting bewoners en bedrijven op Marken bij een onverhoopte overstroming. Ondanks genoemde maatregelen bevindt Marken zich namelijk ook de komende jaren in een situatie waar niet wordt voldaan aan de wettelijke waterveiligheid.

Overlast en schade beperken tijdens zowel aanleg, onderhoud als bij (dreigend) falen van de waterkering. Daarom pleiten wij ervoor de dijkversterking zo veel mogelijk vanaf het water uit te voeren en tevens pleiten wij voor het meenemen in het ontwerp van een onderhoudspad zodat in de toekomst onderhoud vanaf de dijk met zwaarder materieel mogelijk wordt.

Rekening houden met snelle, forse en ongelijke zetting ten gevolge van het veenpakket in de bodem van Marken. Wij streven naar een **toekomstbestendige oplossing** door de dijk op een fundering van zand aan te leggen, net zoals bijna 60 jaar geleden is gedaan bij de aanleg van de verbindingsdijk naar Marken. Om een goed beeld te krijgen van de specifieke omstandigheden van de dijk rond Marken verwijzen wij naar de zichtbare zettingen bij de meest recent uitgevoerde werkzaamheden t.p.v. het gemaal bij de Rozewerf (1997) en de overgang tussen twee aanlegfasen van de Noordkade (begin jaren 80 aangelegd).

Ook komen er in het kader van de voorbereiding van het komende herdenkingsjaar van de watersnoodramp 1916 diverse **historische documenten** tevoorschijn die inzicht geven hoe het dijkprofiel in het verleden is gevormd. Een artikel uit het Algemeen Handelsblad van 1901 (zie bijlage) verwoordt de situatie het meest treffend waar wordt afgesloten met de zin die tot op heden nog steeds van toepassing is.

Aangezien de dijk op den zeer slappen onder grond voortdurend aan verzakking onderhevig is, zal wel steeds aan op hoogte brengen en houden van den dijk moeten worden gewerkt.

Blad 2/3

Aan gewenste dijkverhogingen is nauwelijks gehoor gegeven, en als dat wel gebeurde dan zakte deze weer snel terug naar het oude niveau. Dit alles heeft te maken met een 4 tot 5 m dikke veenlaag waar Marken op “drijft”. In het **technische rapport van ingenieursbureau Antea uit 2014** staat hierover:

Deze situatie toont aan dat elke vorm van ophoging ter plaatse van het huidige dijkprofiel, vooral als men aan de vereiste planperiode wil voldoen, snel weer door zetting/zakking verdwenen zal zijn. Aan dit proces komt pas een eind na 1,5 á 2 meter zetting, afhankelijk van de dikte van de veenlaag onder de dijk.

Ook het ingenieursbureau Arcadis kwam in haar **Startnotitie Omringkade Marken uit 2008** tot een vergelijkbare conclusie:

Uit de tabel blijkt dat de Omringkade zeer zettingsgevoelig is en dat een ophoging hierdoor relatief snel teniet wordt gedaan. Wanneer uitgegaan wordt van een planperiode van 50 jaar moet een aanzienlijke versterking c.q. verhoging plaats vinden, waarbij te verwachten is dat door de omvang van de maatregel de kade nog sneller door het eigen gewicht zal zakken. Zeker wanneer deze zetting in de maatregel meegenomen wordt zal de kade een profiel van aanzienlijke omvang moeten krijgen.

Als Eilandraad dringen wij erop aan vooral lessen te trekken uit het verleden en voor een toekomstbestendig dijkontwerp te gaan, waarbij het goed mogelijk is om deze tevens aan te laten sluiten op de huidige ruimtelijke kwaliteit van Marken. Daarbij zullen de investeringskosten bij aanleg wat hoger zijn, maar dat wordt op termijn ruimschoots terugverdiend doordat regulier onderhoud gemakkelijker is uit te voeren en groot onderhoud voor minimaal de komende 50 jaar niet nodig is. Dit scheelt ook in overlast en mogelijke schade voor inwoners en bedrijven van Marken, maar ook voor gemeente Waterland zelf. Ook de natuur wordt dan slechts beperkt verstoord en kan zich goed herstellen.

Wij hebben begrepen dat de dijkversterking Marken, waaronder het Kader ruimtelijke kwaliteit dijkversterking Marken, op donderdag 27 augustus 2015 wordt behandeld in uw raad. Wij zijn bereid om daaraan voorafgaand een mondelinge toelichting op deze brief te geven. Dit kan bijvoorbeeld door ons uit te nodigen voor de verschillende fractievergaderingen c.q. dit collectief te doen onder regie van de griffier.

Voor nadere afspraken kunt u contact opnemen met ons dagelijks bestuurslid Jaap Boes. Hij is bereikbaar via 06-13972407 en/of jaapboes@hetnet.nl. Hij zal dan samen met de voorzitter van de werkgroep dijkversterking van de Eilandraad (Jacob Zeeman) uw vragen beantwoorden.

Er vanuit gaande u voldoende te hebben geïnformeerd en in afwachting van uw reacties.

Hoogachtend,

Henk Zeeman (Voorzitter Stichting Eilandraad Marken)

Bijlage: Artikel uit Algemeen Handelsblad van 1901

Deze brief is in afschrift verstuurd naar Rijkswaterstaat Noord-Holland t.a.v. projectleider dhr. A. Sluiter

Blad 3/3

Bijlage bij brief Vaststelling Kader ruimtelijke kwaliteit dijkversterking Marken:

-Artikel uit Algemeen Handelsblad van 1901

